

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
історичний факультет
кафедра всесвітньої історії

Україна у світовому інтеграційному процесі

Силабус

1. Загальна інформація про курс

Назва курсу, мова викладання	Україна у світовому інтеграційному процесі. Мова викладання - українська.
Викладачі	Боровець Іван Іванович, кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії
Профайл викладачів	http://kvi.kpnu.edu.ua/borovets-ivan-ivanovych/
E-mail:	borovets.ivan@kpnu.edu.ua
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=1015

2. Анотація до курсу

Курс «Україна у світовому інтеграційному процесі» є вибірковою дисципліною освітньої програми «Середня освіта (Історія)» та «Історія» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Історія), 032 Історія та археологія. Вивчається протягом 2 семестру. Курс спрямований на формування знань студентів стосовно місця України в сучасному світовому співтоваристві, її ролі в геополітичних процесах в Європі та світі, починаючи з 1991 р. та до сьогодні. Велика увага приділяється питанням європейської інтеграції України, її етапів та особливостей, зокрема, розглядається тернистий шлях України до Європейського союзу та НАТО. Також розглянуто питання становища України в умовах впливу глобальних проблем сучасності.

3. Мета та цілі курсу

Метою викладання навчальної дисципліни «Україна у світовому інтеграційному процесі» є формування ґрунтовних знань студентів з різноманітних проблем, що стосуються політичного, соціально-економічного та культурного розвитку України новітнього періоду (кінець XX – перша декада XXI ст.) як частини сучасної Європи в умовах дії інтеграційних процесів та викликів сучасного світу; формування у студентів компетентностей, що дозволяють забезпечити виконання наступних завдань курсу:

- дати студентам конкретний історичний матеріал з історії України новітньої доби;
- охарактеризувати особливості соціально-економічного та внутріполітичного розвитку Української держави періоду незалежності та їх впливу на процес європейської інтеграції України;
- з'ясувати геополітичні особливості розвитку України періоду незалежності;
- показати процес формування сучасного євроатлантичного курсу України, проаналізувати сприятливі чинники та перешкоди на цьому шляху;

- охарактеризувати особливості українсько-московських, українсько-американських відносин та стосунків з європейськими країнами;
- навчити студентів вмінню самостійно добирати і опрацьовувати історичні документи, науково-популярну та довідкову літературу, співставляти інформацію з різних джерел, яка стосується тематики курсу та узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб;
- формувати в студентів історичне осмислення, вміння аналізувати й узагальнювати історичні події та явища, визначати їх суть, причинно-наслідкові зв'язки між ними, виділяти основне, об'єктивне і суб'єктивне, самостійно оцінювати і пояснювати (інтерпретувати) історичний процес і робити логічно правильні висновки.

4. Формат курсу

Стандартний курс (очний, заочний).

5. Результати навчання

Відповідно до програми навчальної дисципліни у процесі її вивчення студенти повинні набути компетентностей, що дозволять досягти задекларованих у програмі курсу результатів.

Компетентності:

- володіння конкретним історичним матеріалом з історії України новітньої доби;
- знання особливостей соціально-економічного та внутріполітичного розвитку Української держави періоду незалежності та їх впливу на процес європейської інтеграції України;
- розуміння змісту окремих ключових періодів в історії сучасної України, що мали виключний вплив на формування її стратегічного курсу на міжнародній арені;
- розуміння геополітичних особливостей розвитку України періоду незалежності;
- усвідомлення суті державних інтересів України на сучасному етапі та вміння аналізувати зовнішні виклики та перспективи України на зовнішньополітичній арені;
- глибокого усвідомлення особливостей процесу формування сучасного євроатлантичного курсу України, проаналізувати сприятливі чинники та перешкоди на цьому шляху;
- знання особливостей та розвитку українсько-московських, українсько-американських відносин та стосунків з європейськими країнами;
- вміння самостійно добирати і опрацьовувати історичні документи, науково-популярну та довідкову літературу, співставляти інформацію з різних джерел, яка стосується тематики курсу та узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність сучасних політичних партій та окремих осіб;
- вміння аналізувати й узагальнювати історичні події та явища, визначати їх суть, причинно-наслідкові зв'язки між ними, виділяти основне, об'єктивне і суб'єктивне, самостійно оцінювати і пояснювати (інтерпретувати) історичний процес і робити логічно правильні висновки;
- спроможність аналізувати причини та наслідки впливу сучасних європейських суспільно-політичних процесів на розвиток України та особливості її геополітичного розвитку;
- уміння порівнювати, відзначаючи спільні та відмінні риси сучасних суспільно-політичних та економічних процесів у країнах Європи та Україні;
- вільно орієнтуватися в історіографії проблеми.

6. Обсяг і ознаки курсу

Найменування показників	денна форма навчання
Освітня програма, спеціальність	Середня освіта (Історія), 014 Середня освіта (Історія). 032 Історія та археологія
Рік навчання/ рік викладання	Перший /2022-2023
Семестр вивчення	Другий
нормативна/вибіркова	Вибіркова
Кількість кредитів ЄКТС	3 кредити ЄКТС
Загальний обсяг годин	90 год.
Кількість годин навчальних занять	30 год.
Лекційні заняття	20 год.
Практичні заняття	0 год.
Семінарські заняття	10 год.
Лабораторні заняття	0 год.
Самостійна та індивідуальна робота	60 год.
Форма підсумкового контролю	Залік

7. Пререквізити курсу

Для успішного опанування компетентностями, що визначаються змістовною частиною курсу, студенти мають мати базові знання з таких предметів: “Історія України” (новітній період), «Нова та новітня історія країн Європи та Америки», «Основи наукових досліджень».

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення, крім загальнонавчаних програм і операційних систем.

9. Політики курсу

Відвідання занять. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Письмові роботи. Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (реферат, історичні диктанти, модульна контрольна робота).

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Література.

Уся література, яку студенти не можуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

10. Схема курсу

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	у тому числі					
	лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Тема 1. Вхідження України в незалежність.	2				5	
Тема 2. Українські революції.	2				5	
Тема 3. Внутрішньополітичні процеси та їх вплив на формування зовнішньої політики України.	2		2		5	
Тема 4. Українська діаспора у світі. Її реакція на незалежність України					5	
Тема 5. Проблеми євроатлантичної інтеграції України	2		2		5	
Тема 6. Україна на шляху до ЄС	2		2		5	
Тема 7. Проблеми стратегічного партнерства.	2		2		5	
Тема 8. Українсько-російські стосунки 1991 – 2022 рр.	2		2		5	
Тема 9. Революція гідності. Закріплення європейського вибору України.			2		5	
Тема 10. Трансформаційні процеси в Україні після революції Гідності.	2		2		5	
Разом годин	16		14		60	

11. Система оцінювання та вимоги

Рейтингова система, що передбачає оцінювання студентів за всі види аудиторної та позааудиторної освітньої діяльності.

Оцінювання навчальної діяльності студентів університету під час навчальних занять здійснюється відповідно до критеріїв означених у *таблиці 1*.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною шкалою. Дисципліна викладається протягом одного семестру, після чого студенти отримують залік. За семестр студент отримує за семінарські заняття до 30 балів, написання модульної контрольної роботи – 50 балів, опрацювання питань винесених на самостійну підготовку та індивідуальних завдань – 20 балів. Формою підсумкового контролю здобувача вищої освіти є залік, який студент отримує автоматично при відсутності академічної заборгованості.

Здобувач вищої освіти, який не має академічної заборгованості за результатами поточного контролю отримує підсумкову рейтингову оцінку, яка визначається як сума

рейтингової оцінки за навчальні заняття та рейтингових оцінок контрольних заходів поточного контролю (ККР, ІНДЗ, самостійна робота) відповідно до таблиці 3.

Таблиця 1.

Рейтингова система оцінювання навчальної діяльності студентів університету під час навчальних занять

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.
	2	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
	3	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом.
Середній (репродуктивний)	4	Студент володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його, провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
	5	Студент знає більше половини навчального матеріалу, розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні.
	6	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.
Достатній (алгоритмічно дієвий)	7	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими

		джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.
	8	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
	9	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
Високий (творчо-професійний)	10	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
	11	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
	12	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.

Таблиця 2

Поточний і модульний контроль (100 балів)				
Поточний контроль	МКР	ІНДЗ	Самостійна робота	Сума
30 балів	50 балів	10 балів	10 балів	100 балів

Таблиця 3

Підсумковий рейтинг з кредитного модуля (дисципліни)

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ECTS	Рекомендовані системою ECTS статистичні значення у %)	Екзаменаційна оцінка за національною шкалою	Національна залікова оцінка
90-100 і більше	A (відмінно)	10	Відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	25	Добре	
75-81	C (добре)	30		
67-74	D (задовільно)	25	Задовільно	
60-66	E (достатньо)	10		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)		Незадовільно	не зараховано
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)			

Список рекомендованої літератури

1. Бендерський Ю. Реалії світогосподарських процесів і місце в них України // Економіка України. 2003. №1. С.70-75.
2. Бойко О.В. Міжнародний імідж України: який він і кому потрібен // Трибуна. 2004. 1-2. С. 12.
3. Газін В. Актуальні проблеми сучасності: історія, світова політика. Київ : Слово, 2009.
4. Газін В. Звивистий шлях до НАТО. З бар'єрами. День. 16 лютого 2010.
5. Газін В. Україна і світ. Кам'янець-Подільський, 2009.
6. Гальчинський А. С. Україна – на перехресті геополітичних інтересів. Київ : Знання України, 2002. 180 с.
7. Голіков А. П., Довгаль О. А. та ін. Міжнародні економічні відносини : підручник / за ред. А. П. Голікова, О. А. Довгаль. Харків : ХНУ імені Каразіна, 2015. 464 с.

8. Голіков А. П., Довгаль О. А. та ін. Світова економіка : підручник / за ред. А. П. Голікова, О. А. Довгаль. Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. 268 с.
9. Горбулін В. П. Архітектура системи європейської безпеки: вплив на стратегію національної безпеки України і наступні кроки у подальшій інтеграції // Стратегічна панорама. 2001. № 3–4. С. 29–34.
10. Горбулін В. П., Литвиненко О. В. Політика національної безпеки України: актуальні виклики – адекватні відповіді // Стратегічна панорама. 2009. № 2. С. 19–25.
11. Гуцал А. Ф., Прейгер Д. К., Корнілов І. Є. Проблеми енергетичної безпеки України в контексті євроатлантичної інтеграції // Стратегічна панорама. 2005. №4. С. 26–36.
12. Економічна політика: навчальний посібник під ред. Буяна І. В. Тернопіль : ТАНГ, 2000.
13. Загребельний І. Майдан. Хроніки недореволюції. Дніпропетровськ : «Арт-Прес», 2014. 96 с.
14. Зовнішньоекономічна політика. Світове господарство // Реферативний журнал. 2001. №4. С. 46.
15. Зовнішня політика України в умовах глобалізації 1991-2003 . Анотована історична хроніка міжнародних відносин. Київ : Генеза, 2004.
16. Кийданський К. Інтеграційні процеси та визначення зовнішньоекономічної політики України в господарському контексті // Финансовая консультація. 2000. №43. С.13.
17. Кошкіна С. Майдан. Нерозказана історія: Головне розслідування подій Революції Гідності. Київ : Брайт Стар Паблішинг, 2015. 394 с.
18. Кухарська Н. О. Україна в сучасних інтеграційних процесах: Навчальний посібник. Одеса : «Атлант VOI COIU», 2015. 186 с
19. Литвин В. Зовнішня політика України : 2003-2004 // Віче. 2004. №2. С. 20-37.
20. Орлова Т. В. Історія сучасного світу. ХУ-XXI ст. Київ : «Вікар», 2008
21. Соколенко С. І. Глобалізація і економіка України. Київ : Логос, 1999. 539 с.
22. Солонінко К. С. Міжнародна економіка : Навч. пос. Київ : Кондор, 2008. 380 с.
23. Стратегії економічного розвитку в умовах глобалізації: монографія / [за ред. Д. Г. Лук'яненка]. Київ : КНЕУ, 2001. 538 с.
24. Стратегія економічного і соціального розвитку України (2004- 2015 роки) “Шляхом Європейської інтеграції” / [Гальчинський А. С., Геєць В. М. та ін. Київ : ІВЦ Держкомстату України, 2004. 416 с.
25. Тодоров І. Я. Україна на шляху до європейської та євроатлантичної спільноти. Донецьк : ДонНУ, 2006. 268 с.
26. Україна 2000 і далі: Геополітичні пріоритети та сценарії розвитку – кол. моногр. / [під ред. О. Ф. Белова]. Київ : НІСД, 1999. 384 с
27. Українська Революція гідності, агресія РФ і міжнародне право / Упор. Олександр Задорожній. Київ : К.І.С., 2014. 986 с.
28. Яворська Г. М., Богомолів О. В. Непевний об'єкт бажання: ЄВРОПА в українському політичному дискурсі. Монографія. Київ : ВД Дмитра Бураго, 2010. 136 с.

Інформаційні ресурси

1. Інститут Україніки. Міжнародна громадська організація. URL : <http://ukrainica.org.ua/ukr>
2. Науково-дослідний інститут українознавства Міністерства освіти і науки України . URL : www.rius.kiev.ua

3. Національний науково-дослідний інститут Українознавства. URL : <http://www.libok.net>
4. Офіційний веб-сайт Інституту історії НАН України. URL www.history.org.ua
5. Центр Українознавства. URL: <http://uaznavstvo.univ.kiev.ua>
6. Національна бібліотека України імені В.Вернадського. URL : www.nbuv.gov.ua
7. Національна парламентська бібліотека України. URL : www.nplu.kiev.ua
8. Україна – історія держави. URL до журн. : <http://kampot.org.ua/history/default.shtml>
9. Українська Спілка. URL: <http://www.uaweb.org>
10. Науково-просвітницький центр "Українознавство" товариства "Знання" України URL : www.znannya.org.ua/center/ukr.htm
11. Журнал "Українознавство" НДІ українознавства МОН України. URL до журн. : www.ualogos.kiev.ua
12. Освітньо-інформаційний ресурс "Український центр". URL : www.ukrcenter.com
13. Електронна бібліотека української літератури. URL : www.utoronto.ca/elul/Main-Ukr.html